

INTERPRETACIÓ DE LA DIFICULTAT EN L'ESCALADA EN ROCA

L'escalada, que la podem definir com a la progressió en un pla vertical, principalment ascendint i en un terreny natural de roca o estructura artificial, té dos factors determinants de la dificultat que cal tenir en compte. Per una banda la dificultat tècnica i per una altra el grau d'exposició.

Conceptes (de l'autor) preliminars:

Dificultat tècnica: És el nivell de coneixement i força que cal tenir per poder escalar una via. Es té en compte la força que s'ha de tenir, la tècnica gestual necessària i la destresa per protegir-se o assegurar-se en una via, partint de la base que s'escala sempre per la solució més fàcil possible.

Grau d'exposició: És la suma de perills objectius (aquells que no depenen totalment de l'escalador) que afecten al escalar una via, i que augmenten el compromís de la mateixa. Entrarien en aquest grup qüestions, com la possibilitat d'assegurament, qualitat de la roca, possibilitat d'abandonament, etc.

Consideracions generals.

El terme dificultat, per si mateix, és relatiu, allò que és difícil per tu, pot ser fàcil per un altre, per aquesta raó s'ha inventat un sistema de graduació de la dificultat en escalada. Una escala de dificultat que intenta ser objectiva amb uns paràmetres completament subjectius i dependents de multitud de factors. L'escala francesa (ex: 6b+), l'escala UIAA (ex: VIII), l'escala USA (5.10c), entre d'altres, intenten amb una simbologia o una altra, establir el que costa de pujar per un lloc, sense tenir en compte ni la exposició ni d'altres factors que més endavant analitzarem. És per tant una referència, que està subjecta a canvis conforme evoluciona l'escalada en la mateixa via, per tan, generalitzant, una via rep una graduació inicial del primer escalador, basada en la seva experiència, després d'haver escalat molts 6b+, sap de forma absoluta, el que li costa, i amb un mètode totalment comparatiu estableix una proposta de grau de dificultat. Més endavant altres escaladors el confirma'n, o difereixen perquè simplement ho han trobat més fàcil, o argumentant haver utilitzat una solució més senzilla o que potser el primer escalador no ha vist, aleshores aquesta proposta de graduació es modifica i s'assenta el grau de la via, que ja no serà modificada si és que no canvia la morfologia de la mateixa, perquè per exemple es trenca una presa o n'apareix una de més bona o més dolenta, o perquè es poleix excessivament, o d'una forma global canvia la visió de la escalada i es pateix una modificació de tot el plantejament.

La majoria d'escapes de dificultat només tenen en compte la dificultat tècnica en quan a la gestualitat i força, sense fer referència a com està equipada la via, possibilitat d'assegurament, i inversament la distància de caiguda potencial, la qualitat de la roca, la possibilitat d'abandonament, l'altura sobre el nivell del mar, el fred, el calor, la humitat, el pes de la motxilla amb la que s'escala, o simplement la influència de la envergadura del nostre cos per a determinats passos o l'autor i època d'obertura de la via. Aquesta informació la trobem en

observacions i comentaris en la ressenya i són tan importants com el número del grau que es dona. Poc a poc es va buscant simbologia per alguns d'aquest factors, per ajustar al màxim la informació amb el mínim espai, tot i així, d'una manera o d'una altra la informació es troba a la ressenya, o per comentaris d'altres escaladors. La qüestió és com s'interpreta tota aquesta informació, o sigui com s'adequa al nostre nivell i quina estratègia finalment se segueix.

Per no entrar en multitud d'especulacions degut al nombre tant gran de factors que cal tenir en compte, s'exposen a continuació exemples concrets per fer-ho més entenedor.

En una via esportiva.

Per tots és conegut, que no tots els sectors tenen el grau igual d'apretat, és una evidència conseqüència de la subjectivitat i acció humana del sistema de graduació, amb això no es pot fer més que tenir en compte el grau que s'escala en cada zona, sent conscient i escollint les vies segons on s'és.

Davant de la pregunta perquè aquest 6a m'ha sortit a vista i el del costat no, i deixant diferències a l'hora de graduar, pot ser que sigui perquè un tingui les preses més evidents i l'altre no, que la solució dels moviments estigui més amagada. Sovint no pensem que es gradua segons la solució més fàcil possible, o sigui que es pot dir que es gradua treballant la via, després d'haver observat la seqüència de moviments més difícils.

Las vies esportives, per definició estan ben equipades, tot i que hi ha matisos que cal tenir en compte. No a tot arreu les assegurances estan igual de lluny, i sobretot les primeres xapes tenen molt a dir en fer o no fer una via, no tothom, ni tots els dies s'està preparat per assumir una caiguda forta, però això no te res a veure amb el grau establert de la via, l'èxit depèn del nostre coneixement, madurès i preparació psicològica.

En una via clàssica.

El primer que cal saber per comprendre la dificultat d'una via és a on està aquesta via, o sigui les característiques generals de la paret. No és el mateix la nord de Montserrat, Vilanova de Meià, Montrebei, la sud de la Maladeta, Ordesa o la sud de la Barra dels Ecrins. La longitud, la orientació, la roca, la motxilla, l'equipament de la via, l'autor i època de la mateixa, s'hauran de tenir en compte, l'experiència és clau per entendre-ho, per tant una progressió coherent en la evolució com a escaladors serà importantíssim per no tenir un ensurt o una frustració. Cal tenir en compte, primer de tot, que un 5+ es pot mostrar més o menys difícil segons un dels llocs anteriors, i això no significa que la via estigui mal graduada, sinó que s'ha de dominar altres factors. A continuació es presenten una sèrie d'exemples per ajudar a entendre-ho:

Un 5+ a la paret de l'Aeri de Montserrat es caracteritza per una presa petita, amb assegurances sovint llunyanes i rovellades, que no es veuen entre els còdols de roca marrons, grisos, vermells i ocres, que cobreixen les grans plaques. Llargs impropregibles amb tascons, on a més, costa seguir una línia

definida i clara, un món incert en el que cal estar tranquil sobre una acurada tècnica de peus, sense impacientar-se, però alhora anant amb convicció.

A Vilanova de Meià el 5+ probablement desploma, i consta d'una curta secció on superar una panxa, surcada de fisures horitzontals, roca excel·lent, sol o massa sol, possiblement no massa obligat on es pot passar en artificial de xapa a xapa, o amb ganxos. Tenir una bona forma física, no deshidratar-se i anar lleugers pot ser la clau.

A Montrebei la mateixa dificultat s'ha d'escalar molt ràpid doncs les vies ja acostumen a ser molt llargues, la roca no sempre és excel·lent, els llargs són molt llargs i verticals, cal equipar tota la tirada i fins i tot pot ser les reunions. Per tant s'ha de dur una quantitat de material important, que augmenta el pes de l'escalador, i alhora augmenta el desgast físic i mental que suposa parar a col·locar material d'assegurament llarg rere llarg. L'itinerari s'ha de trobar en una immensa paret on no hi ha xapes que seguir, i si molts pitons d'embarcades. Per escalar en aquesta paret en regla general l'escalador ha de ser complet i ràpid en la presa de decisions.

A la sud de la Maladeta s'ha de tenir en compte que es comença a escalar després de moltes hores de caminar, que s'escala a tres mil metres, i que la motxilla serà més pesada que en una zona més propera i més calenta, sobretot si hi ha neu i cal portar piolet i grampons.

A Ordesa, el 5+ és atlètic en una paret sempre desplomada, surcada de díedres, sostres i grans blocs quadriculats amb arestes esmolades enemigues de les cordes, el desgast col·locant assegurances és molt acusat i la possibilitat d'abandonament no és gaire alentador, també és difícil seguir l'itinerari.

A la Sud de la Barre d'Ecrins, l'aproximació és molt llarga, s'ha de portar material per la glacera, i s'escala a quatre mil metres; els desprendiments de roques són freqüents, seguir l'itinerari es complica en una paret tant gran i amb moltes possibilitats, cal observar l'entorn i interpretar una ressenya adequadament, amb la rigurositat que pot tenir representar en un full mil metres de paret. La paret pot estar molla, glaçada o nevada i cal anar ràpid, arribar al llarg clau amb força i escalar-lo amb una motxilla molt pesada, i encara més si es planteja amb bivac.

Aquests exemples només pretenen fer entendre el plantejament que s'ha d'adoptar, de forma general, en aquestes parets. Generalitzar sobre el tipus d'escalada d'un lloc, no és gaire rigorós, però, els escaladors experimentats, fan valoracions d'aquest tipus per ajudar a escollir una estratègia determinada, en el moment d'estudiar la ressenya de la via que volen escalar.

El grau obligat.

El grau obligat d'una via és aquell grau mínim en lliure que s'ha d'assolir per escalar una ruta, i es refereix al tram que hi ha per anar d'un punt d'assegurança a un altre, i/o les possibilitats evidents de passar en escalada artificial per aquest són nul·les.

Aquest detall és molt important alhora d'escollir una via o una estratègia, doncs per exemple una via de 7a, on s'indiqui un grau obligat de 5+, significa que es pot trampejar amb 5+ i artificial fàcil, i no cal que fem 7a per escalar la via, i inclús no te per que ser aquest el llarg clau, ja que pot haver-hi un altra tirada de 5+ amb més compromís. La dificultat es pot representar també d'una altra manera 5+, Ae(7a), per exemple. Per una altra banda però, tampoc es pot agafar en un sentit estricte, i considerar que es te el nivell per fer la via, doncs si aquest és el grau màxim dels escaladors, i la via te 8 llargs de 5+, probablement no tindran prou resistència per fer la via en condicions.

El tipus de roca i la morfologia de l'escalada.

Sabem que hi ha molts tipus de roca i que afecten en la forma que s'escala, en la tècnica que s'utilitza, i que, un desplom, un díedre, una fisura, etc també són determinants en la tècnica gestual a emprar. En moltes ocasions ens trobem que som capaços a realitzar un grau en un desplom, i un altre molt diferent en una placa d'adherència. No em de caure en l'error de sobrevalorar les vies que no s'ajusten a la nostra destresa i de no infravalorar les d'aquell estil que se'ns dona bé, però en tot cas aquell que domina una tècnica és més proper a graduar amb rigorista, perquè l'altre simplement no sap.

Preparació psicològica.

L'estat emocional en la que ens enfrontem a una via és determinant també per la superació de la mateixa, així com per l'anàlisi posterior. La conclusió del grau escalat està subjecta a com de difícil hem trobat l'obstacle, per tant, només amb l'autocontrol, amb una visió des de lluny d'un mateix, amb la valoració correcta de l'estat mental en la que t'has enfrontat, podràs ser conseqüent graduant una via, o pel que és el mateix, valorant les teves possibilitats.